

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Rapid life životná poisťovňa, a.s.**, so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan, s.r.o. so sídlom v Košiciach, Užhorodská č. 21, proti povinnému **P. S.**, bývajúcemu v K., **o vymoženie 32 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 1 Er 40/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 9. júna 2011 sp. zn. 17 CoE 29/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 9. júna 2011 sp. zn. 17 CoE 29/2011 a uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa z 3. marca 2011 č.k. 1 Er 40/2011-21 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Stará Ľubovňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Arbitrážny súd Košice (ďalej len „rozhodcovský súd“) rozhodcovským rozsudkom z 8. marca 2010 sp. zn. 2 C 1820/2009 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) uložil povinnému povinnosť zaplatiť oprávnenej 32 Eur € s 5 % ročným úrokom z omeškania od 16. mája 2008 až do zaplatenia a tiež náhradu trov rozhodcovského konania 230 Eur.

Na základe rozhodcovského rozsudku podala oprávnená súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie. Následne súdna exekútorka JUDr. Erika Beňová, Exekútorský úrad Bardejov, Ulica Českej Lipy č. 41, požiadala Okresný súd Stará Ľubovňa o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Stará Ľubovňa uznesením z 3. marca 2011 č.k. 1 Er 40/2011-21 zastavil exekučné konanie v plnom rozsahu. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania a tiež nepriznal trovy exekučného konania súdnej exekútorke. Exekučné konanie zastavil vychádzajúc z ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), lebo v rozhodcovskom rozsudku uvádzaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou (neplatnou) podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Táto doložka zakladá značnú nerovnováhu práv a povinností zmluvných strán v neprospech spotrebiteľky (povinného). S ohľadom na splnutie doložky s ostatnými zmluvnými podmienkami v poistnej (spotrebiteľskej) zmluve dospel súd prvého stupňa k záveru, že doložka nebola individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemala inú možnosť, len túto zmluvu formulárového typu buď ako celok akceptovať alebo odmietnuť. Značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej videl aj v tom, že výber rozhodcov príslušných na rozhodovanie sporov medzi zmluvnými stranami je zverený výlučne poisťovni, ktorá navyše vydáva aj štatút a rokovací poriadok rozhodcovského súdu. To vzbudzuje vážne pochybnosti o objektívnosti konania pred rozhodcovským súdom.

Krajský súd v Prešove na odvolanie oprávnenej uznesením z 9. júna 2011 sp. zn. 17 CoE 29/2011 uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekučného konania a v súvisiacom výroku o trovách účastníkov potvrdil ako vecne správne s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia uviedol, že exekučný súd je podľa § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. oprávnený preskúmať rozhodcovský rozsudok. Aj odvolací súd dospel k záveru, že medzi oprávnenu a povinným bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, obsah ktorej bol vopred pripravený, bez priestoru na možné dojednanie zmeny jej obsahu, a že táto zmluva obsahuje tiež neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku – rozhodcovskú doložku. Z pohľadu exekučného konania teda absentuje základný predpoklad exekúcie, a to právoplatné a rozhodnutie (exekučný titul). Absencia exekučného titulu odôvodňuje zastavenie exekučného konania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie (doplnené podaním z 23. apríla 2012) oprávnená, v ktorá žiadala, aby dovolací súd uznesenia súdov nižších stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p., t.j., že sudy rozhodovali vo veci, ktorá

nepatrí do ich právomoci. Podľa jej názoru exekučný súd nie je oprávnený rozširovať svoju právomoc a rozhodovať vo veciach, na ktoré nie je v zmysle zákona oprávnený. V zmysle zákona nie je exekučný súd oprávnený preskúmať rozhodcovskú doložku, a preto nemôže vysloviť jej neplatnosť. Odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) vyvodzovala zo skutočnosti, že súdy vykonali dokazovanie listinami ňou predloženými, ku ktorým sa nemohla vyjadriť z dôvodu, že súdy rozhodli bez nariadenia pojednávania. Ako dovolací dôvod uvádzala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Mala za to, že v prejednávanej veci rozhodcovská doložka bola jednoznačne dohodnutá ako individuálna zmluvná podmienka v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a ako taká vylučuje, aby bola považovaná za neprijateľnú a teda neplatnú podmienku a tiež, že oba exekučné súdy nesprávne právne posúdili ustanovenia Exekučného poriadku a dospeli k nesprávnemu záveru, podľa ktorého sú oprávnené zastaviť exekúciu z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 veta prvá O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka namieta, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade je nepochybné, že rozhodnutie dovolaním napadnuté bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva priamo zo zákona (§ 29, § 38 ods. 3, § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Samotná dovolateľka právomoc súdu v exekučnom konaní ani nepopiera, konajúcim súdom v podstate vyčíta, že v rozpore so zákonom preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke a že bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali existenciu rozhodcovskej zmluvy. Z uvedeného možno uzavrieť, že dovolateľka namieta nedostatok právomoci súdov, ale namieta zákonnosť a vecnú správnosť právnych záverov súdov nižších stupňov.

Súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci a tak námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je opodstatnená.

Podľa názoru oprávnenej jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V danom prípade podala oprávnená návrh na vykonanie exekúcie a súdna exekútorka požiadala exekučný súd, aby ju poveril vykonaním exekúcie. V tomto štádiu exekučného konania súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Okrem iného skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), ale vychádza z tvrdení oprávneného uvedených v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie predpokladov pre ďalší postup v exekučnom konaní nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Dovolací súd je povinný prihliadnuť na vady konania uvedené v § 237 O.s.p. bez ohľadu na to, či v dovolaní boli alebo neboli namietané (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

V danom prípade oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie a súdna exekútorka požiadala súd, aby ju poveril vykonaním navrhovanej exekúcie. Zákonu zodpovedajúcim postupom súdu v danej procesnej situácii v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku bolo preskúmanie žiadosti súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu a rozhodnutie o žiadosti súdnej exekútorke vychádzajúce z výsledkov uskutočneného preskúmania. Uvedené ustanovenie predpokladá, že ak exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, poverí exekútora vykonaním exekúcie, a že v opačnom prípade zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V danej veci ale exekučný súd takto nepostupoval a bez rozhodnutia o žiadosti súdnej exekútorke o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.; odvolací súd jeho postup považoval za správny a odvolaním napadnuté uznesenie o zastavení exekučného konania potvrdil. Týmto postupom súdov bola oprávnenej odňatá možnosť realizovať tie procesné oprávnenia, ktoré zodpovedajú štádiu exekučného konania, do ktorého sa toto konanie dostalo na základe procesných úkonov oprávnenej a súdnej exekútorke.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b/ ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Citované ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. (týkajúce sa prípadov zastavenia výkonu rozhodnutia alebo exekučného konania iba na návrh) v konaní o výkon

rozhodnutia dopadá na procesnú situáciu, ktorej predchádzalo nariadenie výkonu rozhodcovského rozsudku (v ktorej už bol výkon rozhodnutia nariadený uznesením súdu). Z logiky veci a z toho, že predmetné ustanovenie inak nerobí rozdiely medzi konaním o výkon rozhodnutia a exekúciou vykonávanou podľa Exekučného poriadku, možno dospieť k záveru, že aj s dopadom na exekučné konanie sa ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. vzťahuje na procesnú situáciu, v ktorej exekučné konanie po podaní návrhu na vykonanie exekúcie pokročilo ďalej do štádia, v ktorom už bolo rozhodnuté o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Z ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. možno vyvodit', že toto ustanovenie sa týka rovnakej procesnej situácie; odlišnosťou je, že so zreteľom na podstatu dôvodov uvedených v tomto ustanovení súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastavuje výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu.

Vyššie uvedené možno pre účely preskúmvanej veci uzavrieť konštatovaním, že zastavenie exekučného konania podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. neprichádza do úvahy pred rozhodnutím exekučného súdu o poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Zo spisu vyplýva, že v danom prípade súd prvého stupňa ako aj odvolací súd neprípustne „preskočili“ postup podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a že exekučné konanie zastavili podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. v procesnej situácii, v ktorej neboli dané procesné predpoklady pre tento postup. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul (správnosť tohto záveru nebola v dovolacom konaní posudzovaná), mal žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), a nie konanie zastaviť podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. (viď obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 154/2011 a sp. zn. 3 Cdo 32/2012).

So zreteľom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov, i keď nebol v dovolaní namietaný, dospel dovolací súd k záveru, že v exekučnom konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (hoci z iných dôvodov, než uvádzala oprávnená), ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, ale tiež jeho opodstatnenosť.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. zrušil dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. So zreteľom na zrušenie týchto uznesení (z procesného dôvodu), nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti námietky dovolateľky, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková